

to, quod satis est, dissoluuntur. Coquuntur iterum, quoad succi absumantur. Dein adde cerę, vnc. quinç. Fellis taurini, aur. quinç. Feruefiunt simul, donec ceraliquatur. Tunc inspergitur paulatim puluis sequens: nempe Scammonij, aloes, mezerei, colocynthidos, turpeti, añ aur. quinç. Euphorbij, aur. duo. Sallis gemmę, aur. tres. Piperis longi, zingiberis, chamęmeli, añ aur. duo. Commixtis omnibus, fiat vnguentum.

VNGVENTVM CYCLAMINI MINVS.

Eiusdem.

XXXVII.

Lenis tumores etiam scirrhosos dissoluit, & strumas discutit. Recipit succi cyclamini, succi glutinosi e radice filicis expressi, succi ebuli, añ vncias nouem. Succum summatum tamaricis, vnc. duas. Olei irini, lib. duas. Oesypti, drach. quinç. Hammoniaci, bdellij, añ drach. vnam, & dimidiam. Aceti, quod satis ad gummi vtriusque dissolutionem. Cere flauę, vnc. sex. Corticum radicum capparis, vnc. vnam, & dimidiam. Spicę nardi, vnc. dimidiã. Formatur vnguentum.

ANNOTATIO.

Si cyclamini radices recentes haberi non possunt, tunc sumendę radicum aridarum lib. sex, & contusę coquendę sunt in aqua, succusque, vt ex Glycyrrhiza, eliciendus.

VNGVENTVM EX ALABASTRO.

Incerti autoris.

XXXVIII.

Capitis, & oculorum potissimum morbis, fronti, & temporibus illitum, item podagricis & articularum doloribus confert. Habet olei rosacei, lib. vnam. Vini albi clarissimi, lib. duas. Florum chamęmeli recentium, vnc. quatuor. Rutę viridis, cymarum rubi, añ manipul. vnum. Foliorum fœniculi viridis, vnc. duas. Buliant lentum ad ignem donec vinum absumatur, dein coletur, & adijciatur cere liquatę, vnc. tres. Postremò vbi ab igne remota fuerint, adduntur alabastrum exactissimè tritum vncię sex. Albumina ouorum numero duo, & commixtis omnibus fiat vnguentum.

DE EMPLASTRIS, SECTIO

DECIMASEXTA.

EMPLASTRVM * DIA CHYLON SIMPLEX.

Ioannis Damasceni.

I.

POLLET aduersus duriciem iecoris, lienis, ventriculi, & aliarum partium. Strumas quoque discutit. Habet mucaginis seminis fœnigręci, seminis lini, & radicum altheę, añ lib. vnam. Lithargyri purgati plumbo & scoria, tenuissimè triti, lib. vnam, & dimidiam. Olei veteris clari, lib. tres. Lithargyrum & oleum diu & multum in mortario lapideo, pistillo ferreo subiguntur & miscentur. Post igni lento coquuntur spatha rudiculaue semper agitando, donec liquetur lithargyrum, & crassefat. Tunc ab igne amouetur, & paulatim frigescit. Interim mucagines parum feruefiunt: ac posteaquam per se coctę fuerunt, paulatim lithargyro & oleo pistillo ligneo permiscentur. Postremò omnia simul ad iustam crassitiem percoquuntur. Valentius resoluit & maturat, si addatur puluis iridis. Magis item erit anodynnon, si mucago seminis meliloti

meliloti accesserit. Præstantius quoque fiet, si loco olei communis irinum, & chamæmelinum acceperit.

ANNOTATIONES.

a *Diachylôn.*) Appellatur hoc emplastrum à lentis succis, siue mucaginibus. Barbari medici, hodie facientes medicinam, Diaquilon, non sine eruditorum risu, nominant. Alio nomine Diachylôn simplex & commune, & album dicitur, propter lithargyrum & oleum aqua communi vel falsa diligenter lota. Albedinem verò ei addit sal paucus initio extrahendæ mucaginis admixtus, pauca seminis fœnigræci copia, & coctio mediocris. Vtriusque namque immoderatus modus, flauum emplastrum facit.

*Diaquilon
simplex &
album.*

b *Lapideo.*) Si fieri potest, in mortario è durissimo lapide constructo subigantur. Hodie æreo maxime pharmacopœi utuntur. Exemplo autem huius Emplastri, in alijs quoque metallis prius oleo, vino, aceto, aut alio quodam liquore citra ignem nutriuntur, & in pila rudicula vel pistillo continenter mota crassescunt.

c *Pulvis iridis.*) Vnciam scilicet vnam in singulas libras. Sed tunc adijciendum cum illo puluere aliquod oleum.

EMPL. DIA CHYLON COMPOSITVM.

Incerti auctoris.

II.

Phlegmonas ad suppurationem ducit, duritias emollit, & discutit, pusque à rupta phlegmone abstergit. Accipit mucaginis radicem althææ, seminis lini, mucaginis membranæ inter corticem & lignum vlmæ mediæ, mucaginis fœnigræci, añ vnc. quatuor. Oleorum chamæmelini, lilij, anethini, añ vnc. vnâ. Ammoniaci, galbani, opopanax, sagapeni, añ vnc. dimidiâ. Cera nouæ, vnc. viginti. Croci, drach. duas. Terebinthinæ, vnc. duas. Gummi in vino optimo dissolutis, fiat emplastrum.

EMPL. DIA CHYLON MAGNVM.

Ioannis Damasceni.

III.

Scirrhus emollit, & discutit. Recipit lithargyri puri, triti, & creti, lib. vnam. Olei irini, anethini, chamæmelini, añ vnc. octo. Mucaginis seminis lini, & fœnigræci, & ficuum pinguium, & vuarum passarum, succi iridis, & scillæ, œsypii, * ichthyocollæ, añ drach. duodecim, & dimidiâ. Terebinthinæ, vnc. tres. Resinæ pini, ceræ flauæ, añ vncias duas. Formetur vt Diachylôn simplex, siue commune.

* *Glutinis
piscium, vulgò
hausenblasen.
Non est
nisi venter
piscis cetacei.
Dioscoride
auctore. Is pi-
scis, Icthyo-
colla quoque
dicitur. Ex
huius piscis
corio, quod
glutinofum
est, & ex car-
ne eiusdem
viscida admo-
dum & tenaci,
& ex intestino
sive membrana
interna longa
glutinum
efficitur.*

ANNOTATIO.

Huic emplastro si accesserit bdellij, sagapeni, ammoniaci, galbani, singulorum vncia vna, Diachylon gummatum vulgò vocatur, aut nigrum. Hoc inflammata & dura sedando, molliendo, ac discutiendo magis est efficax, ideoque magnum dicitur.

EMPL. DIA CHYLON PARVVM.

Eiusdem.

III.

Tumores calidos discutit & maturat. Habet lithargyri, vnc. sex. Olei venteris clari, lib. vnam. Mucaginis psyllij, vnc. quatuor. Mucaginis seminis hyoscyami, vnc. vnam, & dimidiâ. Mucaginis seminis lini, & radicis althææ, añ vnc. duas. Fiat vt primum.

ANNOTATIO.

a *Tumores calidos.*) Præcipue phlegmones duras. Efficacissimumque est ad mulcendam intemperiem calidam, psyllij & hyoscyami ratione. Item ad siccandum & discutiendum lithargyri nomine & aliorum quorundam.

f iij

EMPLA-

LEONHARTI FVCHSII
EMPLASTRVM E MUCAGINIBVS.

Incerti autoris.

V.

EMollit duritias omnes. Caput mucaginis feminis lini, altheæ, fœnigræci, membranæ inter corticem & lignum vlmî mediæ, añ vnc. quatuor, & dimidiam. Oleorum liliacci, chamæmelini, anethini, añ vnc. vnam, & dimidiam. Ammoniâci, galbani, opopanacis, sagapeni, añ vnc. dimidiam. Croci, drach. duas. Terebinthinæ, vnc. duas. Cera nouæ, vnc. viginti. Fiat ^a emplastrum. Nonnullis Diachylon compositum dicitur.

ANNOTATIO.

^a *Fiat emplastrum.*) Mucagines enim ipsæ, cortice vlmî inter corticem & lignum medio benè prius contuso, oleis antea residentia purgatis, vel linteo sine expressione colatis in coquendo consumantur. Quibus adhuc calentibus, cera minutim secta immittatur, & gummi aceto, vel chamæmeli & meliloti decocto soluta, & linteo colata oleo & ceræ calidis commisceantur. Crocus tritus marmoris aspergitur, & manibus magdalias ducendo permiscetur,

EMPLASTRVM DIA CHYLON.

Nicolai Myreplici.

VI.

AD omnem phlegmonem ob duritiem factam confert. Dolores demolitur. Proprie verò podagricis, & arthriticis succurrit. Accipit farina fœni græci, feminis lini, ptisanæ, añ lib. dimidiam. Succilenti radice altheæ, visci, lithargyri, añ lib. vnam. Cera, lib. dimidiam. Olei communis, lib. vnam, & dimidiam. Coquuntur oleum, lithargyrum, & succus ebisci, donec non inquinent, manus uicè contaminent, dein reliqua adijciuntur.

EMPLASTRVM E BACCIS LAVRI.

Ioannis Damasceni.

VII.

Ventriculi, intestinorum, iecoris, renum, vesicæ, vteri, & partium aliarum dolorem à flatibus aut frigida intemperie ortum, ^a placat. Recipit thuris, mastiches, myrrhæ, añ vnc. vnam. Baccarum lauri, vnc. duas. Cyperi, costi, añ vnc. dimidiam. Mellis ^b colati, quantum ad ea cõprehendenda sufficit. Si autem cyperi vnc. vnam & dimidiã, & stercus capræ aut vaccæ siccum pondere omnium adijcias, ad hydropem fit mirabile.

ANNOTATIONES.

^a *Placat.*) Præcipue verò in colico dolore à flatibus & pituita calidum ventri salubriter adhibetur, aut infuso supponitur, ad vnciam aut sesquunciam cum eorum quæ flatibus dissipant, & tensionem remittunt decocto. Vsurpatur etiam in ascite & tympanite ventri extensum, vbi stercora sicca, caprinum nimirum aut columbinum, receperit: tuncq; mel largiore copia affundendum est, quantum scilicet omnibus excipiendis suffecerit, quod utrobique calidum & liquatum potius quàm colatum esse debet, ne emplastrum æquo durius euadat.

^b *Colati.*) Aliàs calidi, id est, liquati. Ipsum verò largius addendū est, si stercora miscentur, quantum scilicet omnibus excipiendis satis erit.

EMPLASTRVM E BACCIS LAVRI.

Incerti autoris.

VIII.

Idem quod præcedens potest. Habet foliorum rutæ aridorū, drach. decem. Seminis ammeos, cari, dauci, nigellæ, cumini, libystici, origani, fœniculi, baccarum lauri, piperis nigri & longi, amygdalarum amararum, acori radice, castorij, añ drach. duas. Opopanacis, drach. tres. Sagapeni, drachmas quatuor. Hæc trita melle cocto pondere omnium excipiuntur.

EMPL.

EMPL. VENTRICVLVM ET IECVR CALEFACIENS
ac roborans.

Ioannis Damasceni.

IX.

CApit ligni aloes, absinthij, gummi arabici, mastiches, cyperi, costi, zingiberis, añ vnc. dimidiã. Calami odorati, thuris, aloes, añ drach. tres. Caryophyllorum, macis, nucis moschatae, galliæ moschatae, cinamomi, spice nardi, florum iunci odorati, añ drach. vnam, & dimidiã. Excipiuntur Miua aromatica. Vfus tempore, quum panno intenderis, ^asuffies ligno aloes.

ANNOTATIO.

^a Suffies.) Quod hoc modo fit: Emplastro super panno extenso, lignum aloes minutatim incisum, carbonibus ignitis imponitur: & manibus apprehensum emplastrum sic tenetur, vt accensi ligni fumû in se recipiat, & calefactû tandem laboranti loco imponitur.

EMPLASTRVM E MELILOTO.

Eiusdem.

X.

MOllit duritẽm omnem ventriculi, iecoris, lienis, viscerum, & reliquarum. Accipit meliloti, vnc. sex. Florum chamæmeli, seminis scœnigraci, baccarum lauri, radicis altheæ, absinthij, añ drach. tres. Seminis apij, ammeos, cardamomi, cyperi, iridis, castiæ, spice nardi, añ drach. vnam, & dimidiã. Sampfuchi, drach. tres. Ammoniâci, drach. decem. Styracis, bdellij, añ drach. quinque. Terebinthinæ, vnc. vnam, & dimidiã. Ficum pinguium, numero duodecim. Seui caprini, resinae, añ vnc. duas, & dimidiã. Ceræ, vnc. sex. Olei sampfuchini, & olei de spica, quod satis est. Aquæ cui melilotus, fœnumgræcum, & chamæmelum incocta sunt, quantum satis erit aliorum infusioni: commiscentur, & secundum artem fit ^bEmplastrum.

ANNOTATIONES.

^a Reliquarum.) Scilicet partium emolliendam, hypochondriorum tensionem laxandam, flatusq; resoluendos. Vtimur eo igitur ad molliendum, attenuandum, discutiendû, & calefaciendum, estq; anodynum.

^b Fit emplastrum.) Alij aliter componunt. A nonnullis seuum hircinum colatum, resina, & cera in oleis liquantur, ficus pingues aut parum humectatae probè tritæ per cribrum feraceum, aut mantile stamenue cernuntur, & prædictis miscentur. Dein ammoniacum, bdellium in aceto: soluantur & colantur. Acetum namq; essentia tenuitate promptius ista peruadit & dissoluit, aqua verò ægrius. postea terebinthina, postremò vbi omnia refrixerint, pulueres treti herbarum, radicum, florum, aromatum, & simul cum ijs styrax per se diligenter tritus, admiscetur. Hæc cæteris, quas missas facimus, expeditior esse videtur: ideoq; hanc indicasse vnam, satis fit.

EMPLASTRVM TRIPHARMACVM.

Eiusdem.

XI.

Idem quod vnguentum Tripharmacum potest. Recipit lithargyri subtilissimi triti, aceti, añ lib. dimidiã. Olei veteris, lib. vnam. Coquitur igne lento, ad crassitiẽm.

EMPLASTRVM * OXYCROCEVM.

Nicolai Myreplici.

XII.

AD ossa contusa, neruos, ac dolores, & ad omnem contusum locum idoneum, Habet Croci, Picis naualis, colophonix, ceræ, ana ^bvncias duas,

duas. Terebinthinae, galbani, ammoniaci, myrrhae, thuris, mastiches, añ vnciã dimidiã, drach. vnam, & dimidiã. Galbanum & ammoniacum coniiciuntur in acetum, & in eo per noctem macerantur, postridie liquantur igni, colantur: iterum coquuntur ad acetum consumptionem, tunc pix naualis liquata & colata iniicitur, dein cera: qualiquata, colophonia: dein terebinthina, post mastiche, myrrha, & thus, tenuissimè trita, semper spatula mouendo. Cocta, vbi iam refrixerunt, funduntur super marmor oleo inunctum, & crocus in puluerem tritus inspergitur, ac subigitur, & fingitur massa.

ANNOTATIONES.

*Oxyroceum
cur dictum?*

a Oxyroceum.) Sic dictum est ab aceto & croco, quæ huius compositionem ingrediuntur.
b Vncias duas.) Pondera hæc planè habentur in græco Nicolai codice, quæ retinenda esse duximus. Latina exemplaria geminant pondera, ideoq; hic habent vncias quatuor, & paulo post vnciam vnam, & drach. tres. Nihil autem refert, siue quis plus aut minus recipiat, modò proportionem legitimam seruet. Cordus hæc quintuplo plus accipit pondere, nempe vncias duodecim. Tamen in altero pondere proportionem non seruat, propterea quòd vncias quatuor sumat.

Cordus.

EMPLASTRVM ^a APOSTOLICVM.

Nicolai Myreplici.

XIII.

OMnes neruorum præcisiones & puncturas à ferro factas, à phlegmone arcet, cruentis vulneribus destinatum. Educit surculos, calamos, tela, & omnia venenata. Extrahit omnia aliena, in profundo corporis sita. Facit ad abscessus, carcinomata, phygeta, & ceruicis dolores: strumas, perniciofa & maligna vlcera rumpit. Prodest ad duriciem lienis, influxiones articulorum, & defluxiones genuum. Valet ad eos qui à rabidis animantibus morfi sunt, & quæcunq; discutere oportet. Capit lithargyri, vnc. duas, drach. vnam, scrup. vnum. Cerae, colophoniae, añ vnc. vnam, scrup. vnum. Ammoniaci, drach. duas. Galbani, myrrhae, añ drach. vnã, scrup. vnum. Bdellij, drach. duas. Resinae pineae, mastiches, añ drach. quatuor. *Manne, thuris, añ drach. duas. Aeruginis rasilis, drach. vnam, scrup. vnũ. Opopanacis, aristolochiae longae, drach. vnam, scrup. vnum. Olei veteris, vnc. duas. Tritum lithargyrum, & per cribrum tenuissimum excretum, coquitur cum oleo ad lentum ignem. Aerugo, postquam lithargyrum ad medietatem coctum est, iniicitur. Vbi ad iustam consistentiam coactum fuerit, adijcitur cera & colophonia: vbi ab igne summotum fuerit, insperguntur reliqua trita & cribrata. Opopanax autem, & galbanum vino dissoluta, ^b postremum adduntur.

* *Thuris
pollinis.*

ANNOTATIONES.

*Apostolicum
cur dictum?*

a Hæc est Apostolici emplastri apud Nicolaum legitima compositio, quod sic propter suæ facultatis efficaciam dictum est: & vt Nicolaus adijcit, ob specierum numerum, qui duodecim apostolorum numerum æquat. Siquidem duodecim species, eius compositionem ingrediuntur, nempe 1 lithargyrum, 2 colophonia, 3 ammoniacum, 4 galbanum, 5 myrrha, 6 bdellium, 7 mastiche, 8 manna, 9 thus, 10 aerugo rasilis, 11 opopanax, 12 aristolochia. Quapropter hinc apparet, alijs compositionibus quæ in latinis habentur codicibus multa accessisse, quæ numerum duodenarium plurimum excedunt, adeoq; apostolici nomenclaturam sibi parum rectè vendicant. Quæ qualia, & quot sint, ex sequenti compositione, quam è latino Nicolai codice descripsimus, quæq; hætenus in officinis medicorum vsitata fuit, cognoscetur.

b *Postremum adduntur.*) Signum coctionis est, dum medicamento pars aquæ frigidæ infusa duratur, nec digitos tactu inquinat. Ita percoctum in aquam frigidam infunditur, quæ dum refrigit, manibus exprimitur, & super marmor oleo laurino inunctum in magdalias efformatur.

EMPLASTRVM APOSTOLICVM,

Nicolai Alexandrini,

XIIII.

Accipit

Accipit lithargyri, vnc. sex. Ceræ rubæ, colophonæ, añ vnc. duas. Propoleos, visci quercini, añ vnc. vnam. Ammoniæ, lapidis calaminaris, añ vnc. sex. Mastiches, thuris, mumia, añ vnc. dimidiam. Terebinthinæ, galbanî, bdellij, myrrhæ, æris vlti, sarcocollæ, ^a squamæ æris, dictamni, aristolochiæ rotundæ, ^b præsij viridis, opopanacis, añ drach. tres. ^c Olei, quod satis est. Lithargyrum in tenuissimum redactum puluerem in oleo coquatur, & cum spathula agitetur, donec fiat massa purpurea, & non adhæreat manibus dum refrigerata tractatur. Ammoniæ, galbanum, & opopanax in vino per noctem mace- rentur, & postridie ad vini consumptionem coquantur. Postea cera liquefacta & colophonæ, dein mastiche, thus, myrrha, bdellium, & alia trita in puluerem insperguntur, postremò autem dictamnus.

ANNOTATIONES.

Huic compositioni nouem adduntur quæ in Græcis, & meritò quidem, modo nomen suum retinere velit, desiderantur, vt est 1 propolis, 2 viscum quercinum, 3 lapis calaminaris, 4 mumia, 5 æs vltum, 6 sarcocolla, 7 squama æris, 8 dictamnus, 9 præsium viride. Quapropter si legitimo Apostolico vti velint pharmacopei, id quod è duodecim duntaxat constat speciebus, componant, non id quod è pluribus concinnatur.

^a Squamæ æris.) In Latinis codicib. mendosè legitur, Lapidis calcis. Error autem è Græcis parum rectè scriptis promanuit. λέπις enim χαλκός scriptum fuisse videtur: quæ verba imperitus librarius in lapis calcis mutauit. Pari ratione calcecucamenon, deprauatè pro χαλκός κενουμένης scriptum est in iisdem codicibus.

^b Præsij viridis.) Per præsium autem viride hic nõ intelligenda erit, nisi ærugo, quam officinæ viride æris nominant. Præsium viride.

^c Olei, quod satis est.) Magnoperè enim videndum est, vt moderata olei copia nullum emplastro negotium faceat. Liberaliore nanq; modo appositum, magnum temporis interuallum ad cocturam expetit. Parcioris vltionem facit, & priusquam cætera quæ lique- fieri debent apponantur, plus iusto coit emplastrum & adhæsum facit. Iustus est olei mo- dus, si ad Lithargyri pondo, olei sesquipondo addas. Aes vltum quoq; pro liberaliore aut parcioris copia, emplastrum nigrum, aut rubrum reddit.

EMPLASTRUM ALBUM ^a COCTVM.

Simplex.

XV.

Succurrit intertriginibus, & cutis desquamations auulsiones uè, quacunq; ex occasione factis. Recipit olei communis, lib. duas. Cerussæ, lib. vnam, & dimidiam. Ceræ albæ, vnc. quatuor. Coquuntur secundum artem, & fiat em- plastrum.

ANNOTATIO.

^a Coctum.) Quia sola coctura ab vnguento albo differt. Non secus vnguentum triphar- macum & tetrapharmacum cocturæ modo in emplastra transeunt. Dicitur alio nomine Emplastrum de cerussa.

EMPLASTRUM ALBUM COCTVM.

Compositum.

XVI.

Habet cerussæ, vncias viginti. Olei communis, vncias decem. Mastiches, vncias quatuor. Thuris, vnc. sex. Terebinthinæ, vnc. vnam. Ceræ, vncias quatuor, fiat emplastrum.

EMPLASTRUM ^a CERONEVM.

Nicolai Alexandrini,

XVII.

AD dolo-

AD dolorem scapularum & thoracis à frigore ortum valet. Lienis duriti-
em remollit. Aquam inter cutem à frigida iecoris intemperie natam sa-
nat, & vteri vitij ex eadem causa procreatis prodest. Lumborum, pudendo-
rum, vesicæ, & renum frigus vi sua calefaciente dissipat. Oslum fracturis, &
luxatis commodat. In summa repellit, cõquit, mollit, carnesq; procreat. Capit
picis navalis colatæ, ceræ, añ vnc. duas, drach. tres. Sagapeni, vnc. duas. Am-
moniæ, terebinthinæ, colophonæ, croci, añ vnc. vnam, drach. tres. Aloes,
thuris, myrrhæ, añ vnc. vnam. Opopanacis, styracis calamitæ, galbani, masti-
ches, aluminis, fœnigræci, añ drach. sex. Styracis rubri, bdellij, añ drach. tres.
Lithargyri, drach. vnam, & dimidiam. Sagapenum, ammoniacum, opopanax,
& galbanum aliquantulum tusa vino tecta per noctem macerantur. Dein ad vi-
ni dimidij consumptionem coquuntur, tunc pix navalis benè colata admisce-
tur, & spathula mouetur quoad liquefiat. Hacliquata, cera additur: qua fusa, co-
lophonæ colata, postea styrax pistillo calido tritus frustatim imponitur: hinc
mastiche, thus, myrrha, bdellium, trita ac creta: aliquandiu post inijcitur tere-
binthina, alumen, lithargyrum, fœnumgræcum. Percoctum, effunditur in
aquam frigidam. Ab extracto, aqua omnis manibus exprimitur: dein cum pul-
uere aloes super marmor oleo laurino vinctum subigitur. Postremò cum croco
in puluerem trito, manibus eodem oleo vinctis, finguntur massæ.

ANNOTATIO.

a Ceroneum.) Fortè Ceroma, à cera dictum est. Hoc emplastrum, vt sequentia aliquot,
quæ ad Nicolaum autorem referuntur, in Latinis duntaxat Nicolai Præpositi codicibus
reperiuntur. quæ quum sint hodie vitata in nonnullis officinis, prætereunda nobis esse
non putauit.

EMPLASTRUM DE IANNA.

Nicolai.

XVIII.

Accipit succorum apiij, plantaginis, betonicæ, añ lib. vnam. Ceræ, picis,
resinæ, terebinthinæ, añ lib. dimidiam. Formatur emplastrum hoc modo.
In succis reliqua tria nempe cera, pix, resina, lento igni coquuntur, & continen-
ter mouentur ad succorum consumptionem: postremò terebinthina missa, se-
mel aut bis feruefit. Vtuntur eo Chirurghi in vlcibus & vulneribus sordidis
detergendis & glutinandis.

EMPLASTRUM GRATIA DEI.

Nicolai.

XIX.

Recipit terebinthinæ, lib. dimidiam. Resinæ, lib. vnam. Ceræ albæ, vncias
quatuor. Mastiches, vnc. vnam. Verbenæ, betonicæ, pimpinellæ, añ ma-
nipulum vnum. Herba tusa ex vino albo valenti seu generoso coquuntur ad
tertiæ partis vini consumptionem: colantur, herbarum substantia abijcitur. In
colato, cera, resina, & mastiche coquuntur, ad iustam consistentiam. auferuntur
ab igne: additur terebinthina, spathula mouetur, & fit emplastrum.

ANNOTATIO.

a Mastichè.) Satius ex cera & resina incolato vini reliquo ad eius propè consumptio-
nem percoctis mastichem addere, quod cocturam propter essentiæ tenuitatem vix susti-
neat, postremò terebinthinam, hæc semel feruefacere, auferre igni: & vbi refrixerint, sin-
gere in offas cylindricas. Vsurpant illud Chirurghi in solidandis & glutinandis vlcibus
& vulneribus, sordidis repurgandis, inflammatis leniendis, duratis emolliendis, neruo-
rumq; præcisionibus.

EMPLA-

DE COMPOS. MED. LIB. II.
EMPLASTRVM * DIVINVM.

349

Nicolai.
XX.

Habet galbani, myrrhæ, añ vnc. vnam, drach. duas. Ammoniaci, vnc. tres. drach. tres. Opopanacis, mastiches, aristolochiæ longæ, æruginis, añ vnc. vnam. Lithargyri, olei communis, añ lib. vnam, & dimidiam. Cera nouæ, vnc. octo. Thuris, vnc. vnam, drach. vnam. Bdellij, vnc. duas. Magnetis, vnc. tres. Lithargyrū in oleo diu maceratur & nutritur, postea ad spissitudinem^b coquitur. Dein additur cera minutim concisa: qualiquata, aufertur ab igni: adicitur galbanum, ammoniacum, opopanax, bdellium, si molle est, in aceto vel vino dissoluta, & colata, & cocta: postea puluis myrrhæ, bdellij. si siccum est, mastiches, thuris, aristolochiæ, magnetis. postremo ærugo, ne si diu coquatur, Emplastrum fiat rubeum.

ANNOTATIONES.

^a *Divinum.*) Hoc nomen à felicitatis successu, quem in glutinandis vulneribus habet, meruit. Siquidem Chirurghi eo non solum cruenta & recentia, verum etiam vetera ac diuturna, malignoq; humorum vitio fluida vlcera celeriter repurgant, implent, ac mirificè veluti ope diuina glutinant. Neruorum præcisionibus, ruptis, conuullis optimè conuenit, furculos alto corporis infixos, & spicula euellit. Strumas & abscessus diuturnos dirumpit.

^b *Coquitur.*) Quæ ei ob olei paucitatem expedita est & facilis.

^c *Emplastrum rubeum fiat.*) In permiscenda æruginè magnus coloris habendus delectus est. Si enim giluum aut luteum emplastrum cupis, femiustam æruginem imponere oportet, aut conueniente coctura color ille petendus est. Postremo loco imposita ærugo longiore coctione ruborè contrahit, eumq; præstantiorem si eius drachmas duas vel quatuor, dum coqui cœperit lithargyrus, immittas: reliquas verò eius drachmas percocto ferè medicamento addideris. Fuscum demum, nec ita coloratum emplastrum facit ærugo tota postremo loco permista, quæ medicamento adhuc valde calido, ne ob eius solidiorem duriciem ægrius permisceatur, indi debet.

EMPLASTRVM * GRISEVM.

Incerti autoris.

XXI.

Desiccat, explet, vlcera, & iisdem cicatrices inducit. Caput lapidis calaminaris præparati, vnc. vnam. Lithargyri, vnc. duas. Cerussæ, vnc. dimidiã. Tuthiæ, drach. vnam. Terebinthinæ, drach. sex. Cera albæ, vnc. vnam, & dimidiã. Seu ceruini, vnc. duas. Thuris selecti, drach. quinç. Mastiches, drach. tres. Myrrhæ, drach. duas. Succus semperuiui, drach. vnam, & dimidiã. Formetur emplastrum, iuxta^b artem.

ANNOTATIONES.

^a *Griseum.*) Alio nomine emplastrum de lapide calaminari nominatur.

^b *Iuxta artem.*) Lithargyros trita aliquantulum oleo nutriatur, agitetur, modicè cocto cera liquetur, dein seuum ceruinum, quibus paulisper refrigeratis, addantur terebinthina, & succus semperuiui. Dein lento igni reddantur, & inspergantur pulueres.

EMPLASTRVM VIRIDE.

Incerti autoris.

XXII.

Accipit cera nouæ, resinæ, terebinthinæ, añ vnc. quatuor. Thuris, mastiches, æruginis, añ drach. tres. Fiat emplastrum^a secundum artem.

ANNOTATIO.

^a *Secundum artem.*) Cera liquatæ affunditur resina, dein terebinthina, pulueres postea inspergantur thuris & mastiches, ærugo postremo apponitur. Sordida vlcera terget, purgat, & explet.

EMPL. BASILICVM MAGNVM.

XXIII.

g

Vlcera

VLcera phlegmones expertia, partium maximè neruofarum, tergit, & carne implet. Recipit ceræ albæ, resinæ pineæ, seui vaccini, picis navalis, terebinthing, thuris, myrrhæ, añ vnc. vnam. Olei, quod fatis est: fiat emplastrum.

EMPL. E CRVSTA PANIS.

Montagnanæ.

XXIIII.

Confert ad vomitum puerorum, & ijs qui cibum retinere nequeunt. Habet mastiches, menthæ, spodij, corallij rubri, santalorum rubrorum & alborum, añ drach. vnam. Crustæ panis tostæ, & in aceto per dimidiã horam macerata, vnc. duas. Olei mastichini, citoniorum, añ vnc. vnam. Farinæ hordei, quantum sufficit: formetur emplastrum.

ANNOTATIO.

Vulgare est, nec contemnendum remedium ad stomachi dissolutionem, & ciborum reiectionem, huic per simile, quod recipit offam panis vstulati, vino Cretico, aut aceto intinctam & imbutam, puluere mastiches, zingiberis, cinamomi, caryophyllorum, nucis moschata, maceris aspersam, & ori ventriculi appositam.

EMPL. AD BV BONES PESTILENTES.

XXV.

Capit radicis dictamnialbi, aristolochiæ vtriusq;, añ vncias duas. Scordij, anagallidis vtriusq;, coaguli leporis, fermenti, añ vnc. vnam. Galbani, ammoniaci, sagapeni, asæ fœtidæ, myrrhæ, piperis, sinapi, añ drach. dimidiã. Ficuum pinguium, numero viginti vnum. Radicis iridis, stercoris columbini, añ vnc. vnam, & dimidiã. Axungia anatis, vncias duas. Sulphuris, vnc. dimidiã. Gummi dissolutis in vino, reliqua cum melle & oleo veteri redigantur in emplastri consistentiam.

DE CERATIS, SECTIO

DECIMASEPTIMA.

CERATVM * LIQVIDVM.

Galeni,

I.

* Crudo citra
lalem.

Efrigerat, ideoq; febrîb. ardentibus, erysipelatis, & phlegmonibus, maximè pudendorum conuenit. Accipit ceræ albæ, & elotæ, vnc. vnam. Olei rosacei ex * omphacino facti, vnc. quatuor. Fiat ceratum in vase duplici: qd quum coiuit, & ^b refrigeratum est, multum diuq; ex ^c aqua frigidissima, & postremò pauco aceto claro seu puro & albo subigitur.

ANNOTATIONES.

Infrigidans
Galeni.

^a Liquidum.) Hodie infrigidans Galeni & ceratum album nominatur. Describitur autem à Galeno lib. 10. Ther. Methodi, cap. 9. Et lib. 1. de Simpl. medicament. facul. cap. 6. & lib. 6. de Tuen. sanitate. Quare Mesux filius rectè ad Galenum autorem refert. Supra vnguentum quoq; infrigidans Galeni descripsimus, quod nomen accepit, quia consistentia vnguento est finitimum.

^b Refrigeratum est.) Mittendo scilicet vas, in quo ceratum est, in aquam frigidissimam, vt Galenus docet.

^c Ex aqua